

EURÓPSKY SÚD PRE ĽUDSKÉ PRÁVA
DRUHÁ SEKCIA
ČIASTKOVÉ ROZHODNUTIE O PRIJATEĽNOSTI
sťažnosti č. 41375/98

MICHAL KOVÁČ
proti
SLOVENSKU

Európsky súd pre ľudské práva (druhá sekcia) na zasadnutí komory 29. júna 2000
zloženej zo sudcov

C. L. ROZAKIS, *predseda*,
A. B. BAKA,
G. CONFORTI,
G. BONELLO,
M. TSATSA-NIKOLOVSKA,
LEVITS,
A. KOVLER
a E. FRIBERGH, *tajomník sekcie*,

po oboznámení sa s uvedenou sťažnosťou podanou Európskej komisii pre ľudské
práva 26. februára 1998 a zaregistrovanou 5. mája 1998,

s ohľadom na článok 5 ods. 2 Protokolu č. 11 k Dohovoru, v súlade s ktorým právo-
moc skúmať sťažnosť prešla na Súd,

s ohľadom na stanovisko predložené zúčastnenou vládou a stanovisko následne pred-
ložené sťažovateľom,

rozhodol po porade takto:

ZÁKLADNÉ SKUTOČNOSTI

Sťažovateľ je slovenský štátny občan, narodený v roku 1951 a žijúci v Humen-
nom.

A. Okolnosti prípadu

Relevantné fakty možno na základe podaní zúčastnených strán zhrnúť takto:

Konanie týkajúce sa skončenia činnosti sťažovateľa
ako funkcionára odborov

Sťažovateľ bol zvolený za funkcionára odborovej organizácie vytvorenej pri spoločnostiach Chemlon Humenné a Chemes Humenné. Odmenu za vykonávanú prácu mu vyplácala odborová organizácia. Dňa 1. júna 1994 ho odborový výbor odvolal z funkcie.

Podľa sťažovateľa bolo toto rozhodnutie dôsledkom jeho kritických pripomienok vyslovených počas konferencie odborového zväzu. Rozhodnutie výboru mu bolo doručené 6. júna 1994.

Dňa 11. júla 1994 sťažovateľ podal žalobu na Okresný súd Humenné, v ktorej namietal, že odborový výbor prekročil svoje právomoci. Dňa 2. novembra 1994 okresný súd žalobu zamietol.

Dňa 13. decembra 1994 sa sťažovateľ odvolal. Dňa 6. júla 1995 Krajský súd v Košiciach zrušil rozsudok prvostupňového súdu a nariadil okresnému súdu, aby doplnil dokazovanie.

V marci 1995 bol sťažovateľ opäť zvolený za funkcionára odborov. Dňa 13. novembra 1995 rozšíril žalobu o náhradu mzdy za obdobie medzi 1. júlom 1994 a 31. marcom 1995.

Dňa 18. decembra 1995 Okresný súd Humenné zamietol žalobu týkajúcu sa skončenia jeho pôsobenia vo funkcii. Súd skonštatoval, že odbory sa považujú za združenie v zmysle zákona o združovaní občanov (pozri Príslušné vnútroštátne právo) a že žaloba bola podaná po uplynutí tridsaťdňovej lehoty ustanovenej v § 15 ods. 1 uvedeného zákona.

Dňa 26. júla 1996 Okresný súd Humenné rozhodol o vylúčení sťažovateľovho návrhu z 13. novembra 1995 na samostatné konanie (pozri Konanie týkajúce sa sťažovateľovho nároku na náhradu mzdy).

Dňa 31. januára 1996 sa sťažovateľ odvolal proti rozsudku z 18. decembra 1995. Argumentoval tým, že jeho odvolanie z funkcie bolo výlučne v právomoci konferencie odborového zväzu.

Dňa 25. októbra 1996 Krajský súd v Košiciach potvrdil rozsudok z 18. decembra 1995. Odvolací súd preskúmal stanovy odborového zväzu a zistil, že výbor mal právomoc odvolať sťažovateľa z funkcie. Krajský súd skonštatoval, že rozhodnutie výboru z 1. júna 1994 bolo v zmysle § 15 ods. 1 zákona o združovaní občanov konečné. Námietky sťažovateľa, ktorými spochybňoval platnosť stanov, súd vyhlásil za nepodložené.

Dňa 2. januára 1997 sťažovateľ podal dovolanie. Namietal, že podľa relevantných ustanovení stanov odborového zväzu mohla jeho pôsobenie vo funkcii skončiť iba konferencia.

Dňa 14. júla 1997 Najvyšší súd SR odmietol dovolanie s odvolaním na § 218 ods. 1 písm. c) a § 243b ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku. Keďže dovolanie v uvedenom prípade nebolo prípustné, Najvyšší súd SR neposudzoval ani vecnú správnosť rozsudkov súdov nižších stupňov, ani dôvody uvedené v sťažovateľovom dovolaní. Uznesenie Najvyššieho súdu SR bolo doručené 4. septembra 1997.

Konanie týkajúce sa sťažovateľovho nároku
na náhradu mzdy

Po svojom opätovnom zvolení za odborového funkcionára sťažovateľ 13. novembra 1995 žiadal náhradu mzdy za obdobie od 1. júla 1994 do 31. marca 1995.

Dňa 26. júla 1996 Okresný súd Humenné vylúčil tento návrh na samostatné konanie.

Dňa 10. novembra 1997 Krajský súd v Prešove vylúčil na žiadosť sťažovateľa sudcu Okresného súdu Humenné rozhodujúceho vo veci.

Dňa 30. októbra 1998 Okresný súd Humenné zamietol žalobu. Dňa 16. decembra 1996 sa sťažovateľ odvolal.

Dňa 5. mája 1999 Krajský súd v Prešove zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil vec okresnému súdu.

Konanie týkajúce sa sťažovateľovej žaloby
na ochranu osobnosti

Dňa 8. júla 1994 sťažovateľ podal dve žaloby na Okresný súd Humenné, v ktorých namietal porušenie svojich práv na ochranu dobrého mena a povesti v súvislosti so skončením svojho pôsobenia ako funkcionára odborov.

V novembri 1994 okresný súd odročil pojednávanie.

Dňa 29. decembra 1994 sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti voči sudcovi rozhodujúcemu vo veci. Dňa 14. marca 1995 ju Krajský súd v Košiciach zamietol.

Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo pred okresným súdom 24. júla 1995, sťažovateľ navrhol zmier.

Dňa 10. októbra 1995 okresný súd vypočul účastníkov konania.

Dňa 23. októbra 1996 okresný súd pripustil rozšírenie sťažovateľovej žaloby proti ďalším dvom odporcom.

Dňa 11. novembra 1996 sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti voči sudcovi rozhodujúcemu vo veci. Dňa 27. decembra 1996 ju Krajský súd v Košiciach zamietol.

Dňa 7. mája 1997 a 25. júna 1997 ministerstvo spravodlivosti v nadväznosti na sťažovateľovu žiadosť pripustilo, že v konaní pred Okresným súdom Humenné došlo k neprimeraným prietahom.

Dňa 10. novembra 1997 Krajský súd v Prešove vylúčil na základe podnetu sťažovateľa sudcu okresného súdu rozhodujúceho vo veci.

B. Príslušné vnútroštátne právo

V zmysle § 1 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov majú občania právo slobodne sa združovať. Na výkon tohto práva nie je potrebné povolenie štátneho orgánu.

V súlade s § 3 ods. 3 zákona č. 83/1990 Zb. práva a povinnosti člena združenia upravujú stanov združenia.

Ak podľa § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. člen združenia považuje rozhodnutie niektorého z jeho orgánov, proti ktorému už nemožno podľa stanov podať oprav-

ný prostriedok, za nezákonné alebo odporujúce stanovám, môže do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dozvedel, požiadať okresný súd o jeho preskúmanie.

V súlade s § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku súd dovolanie odmietne, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

SŤAŽNOSŤ

Podľa názoru sťažovateľa bolo zamietnutie jeho návrhu týkajúceho sa skončenia jeho činnosti ako funkcionára odborov svojvoľné a sudcovia rozhodujúci o tomto návrhu, ako aj o žalobe na ochranu osobnosti neboli nezávislí a nestranní. Sťažovateľ ďalej namietá dĺžku konaní týkajúcich sa jeho žaloby na ochranu osobnosti a návrhu na náhradu mzdy. V tejto súvislosti namietá porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Sťažovateľ namietá porušenie článku 10 ods. 1 Dohovoru v súvislosti s tým, že bol odvolaný z funkcie v odboroch za svoje kritické názory a že príslušné slovenské orgány nezjednali v tomto smere nápravu.

PRÁVNÝ STAV

1. Sťažovateľ namietá, že nebolo dodržané jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote nezávislým a nestranným súdom. Namietá porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru.

a) Pokiaľ ide o sťažnosť na dĺžku konaní týkajúcich sa žaloby na ochranu osobnosti a návrhu na náhradu mzdy, Súd zastáva názor, že na základe dokumentov založených v spise nemôže rozhodnúť o prijateľnosti tejto sťažnosti. Je preto nevyhnutné, aby v súlade s pravidlom 54 ods. 3 písm. b) Rokovacieho poriadku Súdu notifikoval túto časť sťažnosti zúčastnenej vláde.

b) Sťažovateľ tvrdí, že zamietnutie jeho návrhu týkajúceho sa skončenia jeho činnosti ako funkcionára odborov bolo svojvoľné a že sudcovia rozhodujúci o tomto návrhu neboli nezávislí a nestranní.

Súd poznamenáva, že konečné rozhodnutie v namietanom konaní vyniesol Krajský súd v Košiciach 25. októbra 1996. Pretože sťažnosť bola podaná až 26. februára 1998, sťažovateľ nedodrжал šesťmesačnú lehotu stanovenú v článku 35 ods. 1 Dohovoru.

Keďže Najvyšší súd SR nemal právomoc posudzovať dovolanie sťažovateľa, jeho uznesenie zo 14. júla 1997 nemožno považovať za konečné rozhodnutie v zmysle článku 35 ods. 1 Dohovoru.

Z uvedeného vyplýva, že táto časť sťažnosti musí byť zamietnutá v zmysle článku 35 ods. 4 Dohovoru.

c) K sťažovateľovým námietkam týkajúcim sa údajnej zaujatosti a absencie nezávislosti sudcov rozhodujúcich v konaní na ochranu osobnosti Súd poznamenáva, že konanie stále prebieha. Táto sťažnosť je preto podaná predčasne.

Z uvedeného vyplýva, že táto časť sťažnosti je zjavne nepodložená a musí byť zamietnutá v zmysle článku 35 ods. 3 Dohovoru.

2. Sťažovateľ namieta porušenie článku 10 ods. 1 Dohovoru v súvislosti so svojím odvolaním z funkcie v odboroch za kritické stanoviská a že príslušné slovenské orgány nezjednali v tejto veci nápravu.

Súd poznamenáva, že vnútroštátne sudy nemohli skúmať žalobu sťažovateľa z 11. júla 1994 vo veci samej, pretože sťažovateľ ju podal po uplynutí zákonom stanovenej lehoty.

V tomto ohľade sťažovateľ nevyčerpal vnútroštátne prostriedky nápravy, tak ako to vyžaduje článok 35 ods. 1 Dohovoru. Navyše sťažovateľ nedodrжал šesťmesačnú lehotu na podanie sťažnosti zakotvenú v článku 35 ods. 1 Dohovoru [pozri bod 1 písm. b)].

Z uvedeného vyplýva, že táto časť sťažnosti musí byť zamietnutá v súlade s článkom 35 ods. 4 Dohovoru.

Z TÝCHTO DÔVODOV SÚD JEDNOMYSEĽNE

Rozhodol odročiť posudzovanie sťažnosti na dĺžku konaní týkajúcich sa jeho žaloby na ochranu osobnosti a návrhu na náhradu mzdy;

Vyhlásil za neprijateľný zvyšok sťažnosti.

Erik FRIBERGH
tajomník

Christos ROZAKIS
predseda

Poznámka: V konečnom rozhodnutí o prijateľnosti zo 14. januára 2003 Súd vyhlásil sťažnosť za neprijateľnú pre nevyčerpanie účinného prostriedku nápravy, ktorú mal sťažovateľ k dispozícii od 1. januára 2002 — sťažnosti k Ústavnému súdu Slovenskej republiky podľa článku 127 Ústavy. Tento prostriedok nápravy je podľa výroku Súdu účinný pri pokračujúcom porušovaní práva na súdne konanie v primeranom čase, bez ohľadu na to, že už bola podaná sťažnosť k Európskemu súdu pre ľudské práva.